امیرمسعود شهرام‌نیا در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

برگزاری نمایشگاه کتاب در مصلی هزینه‌ها را افزایش داد

احتمالا شعار این‌دوره تغییر می‌کند

زهرا جعفری
روزنامه‌نگار

گفت‌وگو

هر سال با آمدن بهار و اردیبهشت ماه، خیلی‌ها منتظر شروع نمایشگاهی هستند که نوید کتاب خواندن را برایشان به همراه می‌آورد. نمایشگاه کتاب تهران از ۱۲ اردیبهشت ماه کار خود را آغاز می‌کند. این جشن بزرگ کتاب بعد از دوسال که محل نمایشگاه در شهر آفتاب برگزار می‌شد، دوباره به مصلای تهران بازگشت.

برگشت به مصلی برای ناشران خبر خوشی بود تا شاید بتوانند به قول خودشان آن کسری‌هایی را که درشهر آفتاب داشتند در مصلی جبران کنند.

محسن جوادی، معاون فرهنگی وزیر ارشاد درباره این تغییر و جابه‌جایی گفت: «قصه تغییر محل نمایشگاه، عقب‌نشینی نیست، چون اتفاقا این موضوع را هم خود صنف دنبال کرد. پس می‌توانم بگویم این اقدام هم رو به عقب نبوده است. تحولاتی در شهرداری رخ داده که مربوط به هزینه‌های شهر آفتاب بوده است؛ البته نه از لحاظ مالی بلکه از نظر حقوقی. درنهایت پیشنهاد صنف در شورای سیاستگذاری نمایشگاه بررسی شده است.»

در حال حاضر در مصلی حدود ۹۰ هزار متر مفید فضای مسقف در اختیار است. این به یک معنا، موید آن است که شاید بتوانیم چهار بخش از پنج بخش نمایشگاه را در مکان مسقف برپا کنیم. به این ترتیب از نظر ایاب و ذهاب، امکان بیشتری در نمایشگاه فراهم شده و پارکینگ‌های بیشتری در مصلی وجود دارد. چیزی که برای ما اصل است، این است که مردم و خانواده‌ها راحت باشند. بنابراین این تغییر و جابه‌جایی به معنی عقب‌نشینی نیست. دوستان مصلی هم همکاری داشتند و کار دارد نهایی می‌شود.»

نزدیک شدن به زمان برگزاری نمایشگاه، بالا رفتن قیمت دلار و تغییر جایگاه برگزاری نمایشگاه کتاب، ما را بر آن داشت تا سراغ امیرمسعود شهرام‌نیا، قائم‌مقام نمایشگاه کتاب تهران برویم و از او درباره این تغییرات بپرسیم.

زمانی که مساله جابه‌جایی نمایشگاه از شهر آفتاب پیش آمد، گفته شد مسئولان مصلی قول داده‌اند همه بخش‌ها مسقف شود. با توجه به اینکه چند روز دیگر به افتتاح نمایشگاه باقی مانده است، چند بخش نمایشگاه امسال در زیر سقف قرار می‌گیرد؟

فضای مصلی به نسبت دو سال قبل آماده‌تر است. یک بخش دانشگاهی که بزرگ‌ترین بخش ما است همچنان زیر چادر برپا می‌شود. دیگر بخش ما بخش کودک است که با توجه به وسعتی که دارد قسمتی از آن در فضای مسقف و بخشی دیگر هم زیر چادر است.

در کل باید بگویم یک و نیم بخش ما از پنج بخش اصلی نمایشگاه در فضای چادرها برپا می‌شود. البته بخش‌های جنبی هم داریم که این بخش‌ها بنا به اقتضای موضوع بخش در چادر هستند.

با توجه به اینکه این بازگشت به مصلی هزینه‌ای را به وزارت ارشاد وارد کرده فکر می‌کنید هزینه‌های برپایی نمایشگاه امسال چقدر باشد؟

الان نمی‌شود درباره هزینه‌ها صحبت کرد. اما به گفته شما این جابه‌جایی با توجه به اینکه در شهر آفتاب خیلی از هزینه‌ها با شهرداری بوده و ما کاری انجام نمی‌داده‌ایم در فضای مصلی باید بسیاری از فعالیت‌ها را خود صنوف انجام بدهند. این هم مستلزم صرف هزینه‌های بیشتر است. ما در شهر آفتاب هزینه‌های زیرساختی مثل تامین برق و کابل و چادر و... را نداشته‌ایم. این چند آیتم هزینه‌های ما را افزایش داده است. سال گذشته ما در شهر آفتاب ۱۳ میلیارد تومان هزینه کرده‌ایم، این در حالی است که در ردیف بودجه برای نمایشگاه کتاب هشت میلیارد تومان در نظر گرفته شده است. ما امسال تلاش داریم همین ۱۳ میلیارد را هزینه کنیم و بیشتر از آن نشود، ولی احتمالا افزایش هزینه هم خواهیم داشت.

شاهد افزایش قیمت دلار و نوسانات آن بودیم. این مساله در نمایشگاه و بخش بین‌الملل یا قیمت کتاب‌ها هم تاثیرگذار خواهد بود؟

شاهد بودیم که این مساله توسط دولت کنترل شد و الان قیمت دلار در بازار به یک ثباتی رسیده است. تاکنون هم ما و هم ناشران حاضر مطابق روال عادی کار خودمان را انجام داده‌ایم. سفارش‌ها ارسال شده و کتاب‌های مورد درخواست ناشران تامین شده؛ البته نرخ ارز بالا در عرضه و تامین کتاب خارجی، قیمت‌ها را افزایش خواهد داد و ممکن است از این نظر مشکلاتی رخ دهد.

روال کار به این صورت است که پرداخت‌ها متاخر از تحویل کتاب است و طبیعتا آنها هم قیمت را به نرخ روز ارز محاسبه می‌کنند. همین امر می‌تواند مقداری ورود کتاب را تحت‌تاثیر قرار دهد. امیدواریم با ثبات نرخ ارز شرایط عادی شود و بتوان قضاوت دقیق‌تری از وضعیت داشت.

تا هفته گذشته هنوز قراردادی با مصلی برای نمایشگاه به امضا نرسیده بود و فقط پیش‌نویس آن آماده شده بود. الان قرارداد به امضا رسیده است؟

بله. آخر هفته گذشته توانستیم این قرارداد را به امضا برسانیم.

قرارداد یک ساله است یا اینکه مدت زمان طولانی‌تری دارد؟

نه، فقط به مدت یک سال و برای نمایشگاه امسال قرارداد را با مصلی به امضا رساندیم و برای سال آینده هنوز تصمیمی گرفته نشده است.

قبل از آمدن به مصلی گفته شد ارشاد برخلاف گذشته‌ها از تبلیغات محیطی هم سهم خواهد برد. این مساله در قرارداد ذکر شده است؟

بله. ما این مساله را مطرح کرده‌ایم و تمامی عواید حاصل از تبلیغات محیطی و حتی خوراکی‌هایی که در محیط مصلی فروخته می‌شود به صنوف خواهد رسید.

به‌عنوان سوال آخر، واکنش‌های زیادی به شعار نمایشگاه امسال مطرح شده است. اکثر این واکنش‌ها هم منفی بوده است. چرا این شعار انتخاب شده و آیا تصمیمی برای تغییر آن وجود دارد؟

بله همان‌طور که شما هم گفتید واکنش‌ها به شعار امسال زیاد بود. شاید از نظر شخص بنده هم این شعار، شعار مناسبی نباشد. اما اعضای شورای سیاستگذاری برای این مساله تصمیم گرفتند. بعد از اینکه شعار انتخاب شد و واکنش‌ها را دیدیم قرار شد همه اعضا نظرات‌شان را بگویند و بعد دوباره تصمیم بگیریم. اگر اکثریت اعضا موافق باشند، شاید دوباره شعار تغییر کند و اگر هم این‌طور نباشد که همین شعار باقی خواهد ماند.

حامد جعفری، تهیه‌کننده انیمیشن سینمایی «فیلشاه»:

سهم سالن‌های سینمایی «فیلشاه» نصف فیلم‌های دیگر اکران نوروزی است

با سینمای کودک به‌عنوان یک فرزند ناخواسته برخورد کردند

گفت‌وگو

سال گذشته و پیش از جشنواره فیلم فجر بود که تولید انیمیشن سینمایی «فیلشاه» تمام شد. ۲۲۰ جوان با انگیزه و حرفه‌ای دور هم جمع شده بودند تا داستانی فانتزی برای مخاطبان کودک و نوجوان ایرانی بسازند. اتفاقا همه چیز درست پیش می‌رفت. گروه انیمیشن‌سازی «هنرپویا»، توانستند سر موعد «فیلشاه» را به جشنواره سی‌وششم فیلم فجر برسانند؛ جشنواره‌ای که اولین ضربه محکم را به تمام انگیزه‌های جوان‌های انیمیشن‌سازی زد؛ دریغ از تشکر و حمایت از اثری که به گواه منتقدان و اهالی سینما، به مراتب بهتر از سایر انیمیشن‌های ساخته‌شده ایرانی بود. «هنرپویا»یی‌ها اما همچنان چشم به اکران عمومی فیلم‌شان داشتند تا شاید اکران نسبتا خوبی که برای اثر قبلی‌شان یعنی «شاهزاده روم» رخ داد، برای فیلشاه هم اتفاق بیفتد. «شاهزاده روم» در اکران عمومی به فروش پنج میلیارد تومانی رسید و توانست عنوان پرفروش‌ترین انیمیشن سینمای ایران را کسب کند. اما «فیلشاه» که با کیفیتی به مراتب بالاتر نسبت به اثر قبلی این گروه انیمیشن‌سازی بود، نتوانست با شرایط حاکم بر اکران امروز سینمای ایران گلاویز شود. حالا بعد از گذشت حدود یک ماه از اکران نوروزی انیمیشن سینمایی «فیلشاه» سراغ حامد جعفری، تهیه‌کننده این اثر رفتیم تا حرف‌های صریح این جوان فیلمساز را بشنویم.

وضعیت فروش انیمیشن فیلشاه را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

تا امروز انیمیشن سینمایی فیلشاه توانسته است پس از چهار هفته اکران در سینماها بیش از دومیلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان فروش داشته باشد که برای سینمای انیمیشن فروش خوبی محسوب می‌شود. هنوز فروش گیشه «فیلشاه» به پایان نرسیده است و قطعا با اضافه شدن فروش مدارس شاهد رشد فروش روزانه این فیلم خواهیم بود ولی تا همین لحظه هم «فیلشاه» پس از «شاهزاده روم» دومین انیمیشن پرفروش تاریخ سینمای ایران است. با این حال تمام تلاش ما در گروه هنرپویا این است که فضای خاصی که نسبت به سینمای کودک و انیمیشن حاکم است و تصور ذهنی اهالی سینما در این مورد را تغییر دهیم. با اینکه تا اینجا گروه هنرپویا توانسته است دو فیلم پرفروش انیمیشن برای کودکان تولید و اثبات کند که با توجه بیشتر به این حوزه، هم می‌توان به اهداف فرهنگی رسید و هم از لحاظ اقتصادی متضرر نشد، اما هنوز نگاه مسئولان و اهالی سینما به حوزه تولید انیمیشن مناسب نیست. نمونه این نوع نگاه را در وضعیت اکران می‌توانید مشاهده کنید. هرچند ما قبل از اکران نوروزی هم این پیش‌بینی را داشتیم که بین فیلم‌های کمدی و جدی دیگر میزان توجه سینماداران به فیلم‌های رئال بیشتر خواهد بود اما آماری که در این زمینه داریم توانست این مساله را بهتر اثبات کند. اگر شما سری به جدول فروش سینماتیکت بزنید، خواهید دید در همه هفته‌های اکران، تعداد سالن‌های سینمای «فیلشاه» نصف سالن‌هایی است که در اختیار فیلم‌های رئالی بود که اکنون در بالای جدول فروش قرار دارند. حتی سانس‌هایی که به «فیلشاه» در برخی سینماها اختصاص یافته نیز بیشتر در تایم‌های مرده سینما، مثل سانس‌های حوالی ظهر است که عملا مخاطب مشغولیت‌های خود را دارد و امکان حضور در سینما برایش میسر نیست. این درحالی است که با توجه به استقبال مخاطبان، ما نیاز جدی به سانس‌های بیشتر داریم. قطعا اگر «فیلشاه» در وضعیت عادلانه‌تری با فیلم‌های دیگر رقابت می‌کرد، شاهد فروش بیشتر فیلم بودیم. البته با تلاش‌های مدیر پخش و رشد فروش فیلم‌مان، سینماداران رفته‌رفته متقاعد شده‌اند سینماهای بیشتری را در اختیار ما بگذارند. نکته دیگر هم اینکه تاکنون به لطف خدا توانسته‌ایم بیش از ۲۵۰ هزار مخاطب را به سینما بیاوریم که خیلی از آنها تاکید می‌کنند برای اولین بار است فرزندان خود را به سینما آورده‌اند و این برای ما دستاوردی بزرگ است.

یعنی مسئولان به سینمای کودک به خصوص سینمای انیمیشن همچنان کم توجه هستند و همان اتفاقات تلخ جشنواره فجر برای شما تکرار شده است؟

شاید برخی بگویند اینکه به یک فیلم کودک اکران نوروزی تعلق گرفته، نشان از حمایت ویژه مسئولان از سینمای کودک دارد. ضمن اینکه از رئیس سازمان سینمایی، مدیرعامل خانه سینما و اعضای شورای صنفی و مدیرپخش حوزه هنری به خاطر این توجه تشکر می‌کنیم، اما اگر نگاهی کلی‌تر به سینمای ایران بیندازیم، خواهید دید فضای حاکم سینمای ایران به کودکان ما توجهی ندارد. در دهه هفتاد ما یک سینمای کودک بسیار قوی داشتیم. خیلی از فیلم‌های کودک آن زمان، تاثیر فراوانی بر کودکانی که به سینما می‌رفتند، می‌گذاشتند. اما پس از آن، توجه اهالی سینما به کودکان رفته‌رفته کم شد. به نظر من علاوه‌بر سیاستگذاری‌های سینمایی، یکی از مهم‌ترین عوامل کم‌توجهی به سینمای کودک، خارج شدن کودکان از لیست دغدغه‌های سینماگران بود. در آن زمان سینماگران حتی برای تامین غذای فکری کودکان خودشان هم که شده توجه به این حوزه را جزء دغدغه‌ها و اولویت‌هایشان قرار می‌دادند ولی کم کم فضای خانواده‌ها در میان هنرمندان تغییراتی کرد و بالطبع فضای سینما هم تغییر کرد.

الان شاهد این هستیم که دیگر توجهی به کودکان نمی‌شود و سیاستگذاری‌های سینمایی کشور هم به نحوی نیست که بتواند فضا را بهتر کند. در واقع با سینمای کودک به‌عنوان یک فرزند ناخواسته برخورد می‌شود و این درحالی است که سینمای کودک در تمام دنیا سینمای پولسازی است که با سرمایه‌گذاری درست در آن می‌توان هم بر نسل آینده‌ساز کشور یعنی کودکان امروز تاثیر گذاشت و هم جان تازه‌ای به سینماهای کم‌فروش کشور داد و مخاطبان جدیدتری را به سینمای کشور که مخاطبانش محدود شده است، تزریق کرد. خیلی از حرف‌ها هست که والدین نمی‌توانند به صورت مستقیم به فرزندان خود منتقل کنند و ابزار هنر به‌خصوص سینما بهترین ابزار برای انتقال این پیام‌ها به کودکان است. دولت می‌تواند با ابزارهای زیادی که در اختیار دارد به سینمای کودک و خانواده کمک کند. متاسفانه بیشتر ابزارهایی که در این زمینه استفاده می‌شوند برای زمان تولید هستند و اکثرا دولت با کمک‌های مالی به بخش تولید یا تشویق اهالی سینما در جشنواره کودک تلاش می‌کند تا به این سینما جان‌بخشی کند ولی متاسفانه نتیجه این کار تولید کارهای ضعیف و کم‌مخاطب شده است. درحالی که اگر دولت کمک‌های خود را به سمت اکران منتقل کند، به نحوی که تهیه‌کنندگان و سرمایه‌گذاران شاهد حمایت ویژه از فیلم‌های کودک در زمان اکران و تبلیغات و... باشند، خود به خود این موضوع به رقابتی‌تر شدن فضا بین هنرمندان و کسب نتایج بهتر در تولید و اکران فیلم‌های خوب منجر خواهد شد. یکی از ابزارهای موجود در این زمینه ایجاد فضای عادلانه برای اکران فیلم‌های کودک است. کار دیگر دولت می‌تواند در نظر گرفتن یارانه برای حضور کودکان در سینما باشد. مگر چه اشکالی دارد همان‌طور که برای بلیت نیم‌بهای کودکان در هواپیما و قطار فکر شده است، بلیت سینما هم برای کودکان نیم‌بها باشد و باقی این پول توسط دولت به سینماداران پرداخت شود، این گونه خانواده‌های بیشتری ترغیب می‌شوند تا کودکان خود را به سینما ببرند. این تصور غلط که فقط فیلم‌های کمدی بفروش هستند را می‌توان با این ابزارهای حمایتی دولتی در ذهن سینماداران کمرنگ کرد اما اکنون این ابزارها استفاده نمی‌شود. وقتی قیمت بلیت سینما ۱۵ هزار تومان است و یک خانواده پنج‌نفره برای سینما رفتن با هزینه‌های جانبی، حدود ۱۰۰ هزار تومان باید هزینه کند، مشخص است که سینما رفتن از سبد فرهنگی خیلی از خانواده‌ها حذف می‌شود و مخاطبان ترجیح می‌دهند فیلم‌های سینمایی را در خانه‌های خود با هزینه حداکثر پنج هزار تومان ببینند.

> اگر شما سری به جدول فروش سینماتیکت بزنید، خواهید دید در همه هفته‌های اکران، تعداد سالن‌های سینمای «فیلشاه» نصف سالن‌هایی است که در اختیار فیلم‌های رئالی بود که اکنون در بالای جدول فروش قرار دارند

چارسو

اجرای ٦ خواننده کنسرت «عاشقانه‌های پاپ» در تالار وزارت کشور

کنسرت «عاشقانه‌های پاپ» با اجرای مشترک تعدادی از خوانندگان شناخته‌شده موسیقی پاپ از جمله روزبه نعمت‌اللهی، امیرعباس گلاب، رضا صادقی، حمید حامی، مهدی یراحی و سیامک عباسی روزهای ۲۴ و ۲۵ اردیبهشت به رهبری و تنظیم رضا تاج‌بخش در تالار وزارت کشور برگزار می‌شود. در این کنسرت که به سرپرستی گروه محمدرضا عقیلی برگزار می‌شود، تعدادی از نوازندگان ارکستر سمفونیک تهران نیز به‌عنوان گروه اجرایی در کنار خوانندگان حضور خواهند داشت. رضا تاج‌بخش نیز رهبری ارکستر «عاشقانه‌های پاپ» را به‌عهده دارد. قرار است در کنسرت‌هایی که در روزهای یاد شده برگزار می‌شود، هنرمندان به اجرای قطعاتی با محوریت عاشقانه بپردازند.

حضور دی کاپریو در خیریه برای حمایت از شامپانزه‌ها

بازیگر سرشناس هالیوودی با شرکت در برنامه‌ای با حضور دکتر جین گودال که برای آخر هفته تدارک دیده شده بود، به تحقیقات درباره زندگی شامپانزه‌ها کمک کرد. در این برنامه علاوه‌بر دی کاپریو، موبی موسیقیدان و فعال حقوق حیوانات و کریستین دیویس بازیگر و نیکول ریچی طراح مد نیز حضور داشتند. دی کاپریو در سال‌های اخیر به عنوان سفیر صلح سازمان ملل شناخته شده است. او بعد از شرکت در این مراسم همزمان تصویری از خودش را با گودال و موبی در اینستاگرام به اشتراک گذاشت و نوشت: «یک روز الهام بخش در لس‌آنجلس.» دی کاپریو همچنین در این برنامه برای بنیاد «جین گودال» که سال ۱۹۷۷ شروع به کار کرده پول جمع‌آوری کرده است.

تئاتری‌ها بالاخره صاحب خانه شدند

ساختمان جدید خانه تئاتر شامگاه ۲۵ فروردین با حضور سیدعباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، مدیران و مسئولان فرهنگی و هنری و همچنین چهره‌های پیشکسوت تئاتر افتتاح شد. در این مراسم ایرج راد مدیرعامل خانه تئاتر با اشاره به اینکه در سال‌های اخیر، مکان خانه تئاتر را که مخروبه‌ای پر از موش بود، ساختیم ولی بعد از مدتی در آن را بستند و اجازه ورود به ما ندادند، گفت: «بعد از تلاشی که با دوستان داشتیم، شهرداری با ما قراردادی با عنوان قرارداد عاریه بست. از آن موقع بود که فکر مستقل شدن خانه تئاتر بودم.» راد با بیان اینکه سند این خانه متعلق به خانه تئاتر و به نام تئاتری‌های زحمتکش است اشاره کرده این ساختمان با هزینه سه میلیارد و ۸۰۰ میلیون تومانی ساخته شده است.

اظهارات علیرضا رئیسیان درباره اکران نوروزی فیلم‌ها

علیرضا رئیسیان از کارگردانان سینمای ایران در گفت‌وگویی که طی روزهای اخیر با رسانه‌ها انجام داده به این مساله اشاره کرده که اگرچه استقبال مخاطبان از فیلم‌های نوروز ۹۷ رضایت‌بخش است ولی اینکه در شرایطی که در جامعه ما می‌بینیم خیلی از فعالیت‌های اقتصادی دچار رکود جدی است و اوضاع معیشتی بخشی از مردم مناسب نیست ولی سینمای ایران توانسته رکورد سال‌های قبل و سال گذشته را به لحاظ جذب مخاطب و فروش جابه‌جا کند، این موضوع پدیده‌ای قابل تحلیل هم از نظر جامعه‌شناسی و هم از نظر مخاطب‌شناسی است. رئیسیان همچنین درباره افزایش بلیت سینما گفته است: «به این دلیل که سال ۲۰۱۷ در کشور آمریکا قیمت بلیت سینما حدود ۱۰ درصد افزایش پیدا کرده اما ۱۲ درصد شاهد کاهش مخاطب بودیم.»

واکنش فرزاد موتمن به حمله آمریکا به سوریه

فرزاد موتمن همزمان با حمله موشکی آمریکا، فرانسه و انگلیس به سوریه، پستی را در اینستاگرام خود منتشر کرده بود که در فضای مجازی بازنشر وسیع شد. موتمن در بخشی از این پست نوشته است: «اگر تاکنون حکومت‌های امپریالیستی، خود را پشت ارتش‌های دست‌سازی از نوع داعش پنهان کرده بودند، امروز با اضمحلال تقریبی این شبه‌نظامیان، در عراق و سوریه، حکومت‌های آمریکا، انگلستان و فرانسه خود دست به حملات هوایی مشترک علیه این ملت مصیبت‌زده می‌زنند تا نشان بدهند، جنگ سوریه، جنگ ناتو است. در همین لحظات که این یادداشت را می‌نویسم، آلمان هم از حمله به سوریه حمایت کرده است. این ادامه مداخله نظامی آمریکا و متحدانش در منطقه است که منجر به گسترش جنگ در افغانستان، عراق، یمن و سوریه شده است. مرگ بر آمریکا، مرگ بر اسرائیل.»